

Dosarul nr. 3-114/24 (2-24103611-02-3-16092024)

H O T Ă R Ă R E
În numele legii

18 septembrie 2024
Chișinău

mun.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al
Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele judecătorul Judecătorii Grefier	completului,	Mîra Ghenadie Braga Angela și Sîrbu Victoria Negrei Corina
---	--------------	--

examinând, în ședință de judecată publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de Tabarcea Avelin către Comisia Electorală Centrală, cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

C O N S T A T Ă :

Pretențiile reclamantului:

La data de 16 septembrie 2024 reclamantul Tabarcea Avelin s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil – Hotărârea CEC nr. 2865 din 14.09.2024 cu privire la executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2024, prin care a fost respinsă înregistrarea grupului de inițiativă a dlui Tabarcea Avelin, obligarea Comisiei Electorale Centrale de a înregistra grupul de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova dl Avelin Tabarcea.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în calitate de reclamant pe data de 31 august 2024 a depus la Comisia Electorală Centrală cererea cu privire la înregistrarea grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova, cu anexarea actelor potrivit cadrului normativ relevant.

Explică reclamantul că, pe data de 02 septembrie 2024 Comisia Electorală Centrală, în ședință publică, a examinat subiectul privind cererea de înregistrare a

grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova, dl Avelin Tabarcea.

Menționează că, raportorul pe acest subiect, membrul CEC Teodora Vangheli a propus un proiect de hotărâre pozitiv, cu dispozitivul – înregistrarea grupului de inițiativă. În dezbateri membrii CEC Angelica Caraman și Pavel Postica au pus la îndoială calitatea sa de candidat independent, dat fiind participarea în anul 2023 în campania electorală din partea unui partid politic. Subiectul a fost supus votului. Trei membri au votat pentru susținerea proiectului de hotărâre, iar 6 membri au votat împotriva. În consecință grupul de inițiativă nu a fost înregistrat.

Precizează reclamantul că, termenul limită pentru examinarea de către CEC a cererii sale a fost 03 septembrie 2024. Termenul limită de aducere la cunoștință a hotărârii CEC a expirat pe data de 3 septembrie ora. 17.00.

Explică că, la 05 septembrie 2024 a primit prin poștă un răspuns, datat cu 4 septembrie 2024- nr. CEC-8/5810, prin care a fost informat că nevoțarea hotărârii se echivalează cu respingerea cererii de înregistrare a grupului de inițiativă. Pe 5 septembrie 2024 a depus o contestație la Curtea de Apel Chișinău cu solicitarea anulării răspunsului CEC și obligarea Comisiei Electorale Centrale de a înregistra grupul de inițiativă.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2024, cererea a fost admisă parțial, a fost anulat răspunsul CEC și obligată Comisia Electorală Centrală de a reexamina cererea cu privire la înregistrarea grupului de inițiativă.

Afirmă reclamantul că, pe data de 14 septembrie 2024 Comisia Electorală Centrală a reexaminat cererea de înregistrare a grupului de inițiativă în vederea executării hotărârii Curții de Apel Chișinău. Astfel, prin hotărârea CEC nr. 2865 din 14 septembrie 2024 cu privire la executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2024, cererea de înregistrare a grupului de inițiativă a fost respinsă.

Indică că, prin actul administrativ individual defavorabil reclamantul este lipsit de dreptul de a participa în campania electorală pentru a candida la funcția de președinte al RM în cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024. Prin acest act administrativ reclamantul este prejudecat grav, i se încalcă drepturile fundamentale la alegeri libere, este restrâns dreptul fundamental de a fi ales, este restrâns grav dreptul la libera exprimare, este discriminat în raport cu alți potențiali concurenți electorali, nu i se asigură condiții echitabile la o campanie electorală în conformitate cu principiile constituționale și Codul electoral.

Relevă că, în motivarea hotărârii CEC a argumentat respingerea de înregistrare din următoarele motive:

- participarea reclamantului în calitate de candidat în alegerile locale din anul 2023;

- participarea reclamantului în calitate de candidat în anul 2019;
- semnarea unui contract de prestări servicii, în calitate de administrator al unei întreprinderi municipale cu un deputat;
- participarea la moderarea unor evenimente politice.

Susține că, aceste motive sunt ilegale și neîntemeiate, nu corespund circumstanțelor reale și nu se încadrează în temeiurile legale de refuz pentru un candidat de a înregistra grupul de inițiativă.

Declară că, reclamantul Tabarcea Avelin niciodată nu a fost membru de partid. Faptul că în anul 2023 a participat în alegeri în calitate de candidat din partea unui partid nu înseamnă nimic altceva, decât realizarea dreptului constituțional de a fi ales. Argumentul CEC privind afilierea politică sunt deducțiile subiective ale pârâtului, deducții care nu au nici o legătură cauzală cu procesul administrativ examinat.

La 31 august 2024 când a fost depus dosarul la CEC reclamantul acționează independent și este înaintat de un grup de cetățeni, fără implicarea vreunui partid politic. În rest, viziunile sau opiniile politice ale reclamantului se bucură de protecția garantată de art. 10 al CEDO – libertatea de opinie și nu poate constitui impediment pentru limitarea altor drepturi fundamentale.

Relatează că, în calitate de administrator al unei întreprinderi municipale reclamantul încheie diverse contracte de prestări servicii și acest fapt nu are nici o legătură cu procedura administrativă examinată și nu poate fi dovada vreunei afiliere. În calitate de artist emerit, reclamantul moderează diverse evenimente culturale, sociale sau politice în bază de contract. Faptul participării la un astfel de eveniment ca moderator nu este interzis și nu poate fi temei de restrângere a drepturilor fundamentale. În cadrul ședinței reclamantul a clarificat toate aceste dubii, însă pârâtul a ignorat în totalitate explicațiile și nici nu a dorit să asculte sau să le examineze obiectiv.

Față de reclamant nu sunt aplicabile careva restricții de a candida. Mai mult ca atât, art. 136 prevede condiții speciale de a candida la funcția de președinte. Aceste condiții sunt respectate în totalitate de reclamant.

CEC-ul poate refuza înregistrarea unui grup de inițiativă în condițiile prevăzute de art. art. 65 și 140 din Codul electoral. Toate condițiile stabilite de aceste norme au fost îndeplinite. Nu exista nici un temei legal de refuz de a înregistra grupul de inițiativă.

Potrivit pct. 32 din Regulamentul CEC nr. 1166 din 11.08.2023 privind constituirea grupului de inițiativă – Comisia Electorală Centrală respinge cererea privind înregistrarea grupului de inițiativă în cazul în care după verificarea listei membrilor grupului de inițiativă se constată că mai puțin de 25 de persoane întrunesc condițiile necesare pentru a fi înregistrate în calitate de membri. Deasemenea, drept temei de a refuza înregistrarea grupului de inițiativă servește

lipsa sau neconformitatea actelor prevăzute la pct. 28, deși și aceste prevederi au fost respectate.

Astfel, au fost depuse la CEC:

a) cererea în formă scrisă privind înregistrarea grupului de inițiativă, conform modelului prezentat în anexa nr. 3;

b) procesul-verbal al ședinței adunării cetățenilor / organului central privind susținerea / desemnarea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova;

c) lista, în original, a cetățenilor care au participat la adunarea de constituire a grupului de inițiativă / a membrilor organului central care, potrivit statutelor lor, au competența de a desemna candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova. Lista prezentată va conține numele, prenumele, anul nașterii, domiciliul / reședința temporară și semnăturile acestora;

d) lista membrilor grupului de inițiativă, inclusiv versiunea electronică a listei care nu conține rubrica „Semnătura”;

e) declarația candidatului desemnat privind consimțământul său de a fi susținut în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, conținând și declarația pe propria răspundere privind întrunirea condițiilor constituționale referitoare la domicilierea pe teritoriul Republicii Moldova și cunoașterea limbii române, existența studiilor superioare, absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă conform modelului prezentat în anexa nr. 4. Declarația va fi scrisă personal de candidatul desemnat la sediul Comisiei Electorale Centrale și prezentată concomitent cu setul de documente;

f) copia de pe buletinul de identitate al candidatului desemnat;

Consideră reclamantul că, prin refuzul de a înregistra cererea, refuzul de a emite un act administrativ și a motiva acțiunea sau inacțiunea sa pârâtul a acționat ilegal și abuziv.

Ce ține de practica CEC referitor la calitatea de candidat independent menționează că, potrivit art. 1 din Codul electoral - candidat independent - persoană care își înaintează candidatura pentru ocuparea unei funcții publice electivă independent de partidele politice și de blocurile electorale, înregistrată în modul corespunzător. Reclamantul a fost înaintat independent de orice partid sau bloc politic. Doar cetățenii din grupul de inițiativă l-au susținut. Aceste prevederi legale sunt respectate.

În același timp, concluziile CEC, precum că din noțiunea de candidat independent reiese că candidatul nu are dreptul să fie nici membru de partid sau nu are dreptul să se expună public cu privire la procesele politice este una total abuzivă. Codul electoral nu prevede nici o interdicție pentru candidați de a fi membri de partid.

Invocă că, în acest caz este necesar de a folosi analogia legii electorale. Art. 149 alin. (2) din Codul electoral prevede că până la validarea mandatului, candidatul ales la funcția de Președinte al Republicii Moldova prezintă Curții Constituționale confirmarea faptului că nu este membru al vreunui partid politic. Deci, în acest caz legiuitorul a prevăzut expres condiție imperativă de a nu fi membru de partid. În cazul desemnării de către un grup de cetățeni astfel de norme imperative nu există, iar interpretarea extensivă a legii de către CEC este arbitrară și ilegală.

Art. 41 din Constituție garantează dreptul cetățenilor de a se asocia liber partidelor politice.

Potrivit art. 6 alin. (2) din Legea privind partidele politice nici o persoană nu poate fi constrânsă să adere sau să nu adere la un partid politic.

Art. 7 alin. (3) din aceeași lege subliniază că aderarea la un partid politic, precum și pierderea calității de membru al acestuia nu pot servi temei pentru acordarea de privilegii sau pentru limitarea drepturilor și îndatoririlor fundamentale.

Opinează că, atât Constituția RM, la art. 38 dar și legislația electorală nu prevede vreo restricție directă de a candida independent chiar și unor membri de partid.

Consideră că o altă interpretare a prevederilor legale, ar contraveni flagrant principiilor unui stat de drept, dreptului de a fi ales, libertății de opinie și asociere garantate de art. 10, 11 și art. 3 protocolul I al CEDO. Aplicarea de către CEC în tot acest proces administrativ exclusiv doar art. 1 din Codul electoral, care se referă doar la noțiuni generale, fără a ține cont de celelalte norme legale speciale precum, art. 16. art. 65, art. 136 Codul electoral și regulamentul CEC este una abuzivă. Art. 1 nu poate a fi aplicat de sinestătător, ignorând principiile generale și regulile speciale. Dar și în acest caz art. 1 a fost aplicat greșit și contrar circumstanțelor.

Declară că, Comisia Electorală Centrală, conform art. 18 din Codul electoral are misiunea creării de condiții optime pentru exercitarea nestingherită de către cetățenii Republicii Moldova a dreptului constituțional de a alege și de a fi aleși în cadrul unor alegeri libere și corecte. Potrivit art. 19 alin. (1) CEC este obligat să se conducă de principiul imparțialității și neutralității politice.

Art. 16 alin. (2) din Codul administrativ prevede că exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Potrivit art. 21 din Codul administrativ autoritatea publică trebuie să acționeze în conformitate cu legea, iar exercitarea atribuțiilor sale nu poate fi contrară scopului pentru care au fost reglementate. Autoritatea publică nu poate dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile expres stabilite de lege.

Art. 22 alin. (2) Cod administrativ prevede expres că faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.

Art. 23 alin. (1) Cod administrativ prevede că autoritățile publice și instanțele de judecată competente acționează respectînd principiul egalității și nediscriminării.

Art. 24 alin. (1) Cod administrativ prevede că participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Art. 25 stabilește expres că autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă.

Astfel, organul electoral, în procesul adoptării actului administrativ individual defavorabil contestat, a omis unele principii ale examinării oricărei proceduri în fața unei autorități cu drept de decizie, producătoare de efecte juridice - principiul disponibilității și principiul egalității armelor, fiind elemente esențiale al dreptului la un proces echitabil. Or, adoptarea unei hotărâri, fără a se lua în calcul argumentele prezentate de către reclamant, reprezintă un tratament discriminatoriu, inequitabil.

Unul din principiile generale ale activității autorității publice este principiul legalității, conform căruia autoritățile publice trebuie să acționeze în conformitate cu legea. (art. 21 Codul administrativ) Procedura administrativă trebuie să se realizeze conform scopului. (art. 28 al Codului administrativ)

Autoritatea pârâtă și-a motivat refuzul prin faptul că reclamantul nu corespunde unor cerințe care nici nu sunt prevăzute de lege. Pârâtul a venit cu unele concluzii subiective. CEC a dat apreciere proprie unei situații de fapt care nu este reglementată. Astfel Comisia a aplicat în privința reclamantului reguli inexistente, punând în situații total dezavantajoasă și discriminatorie. Chiar dacă reclamantul a prezentat toate actele necesare strict conform prevederilor Codului electoral și Regulamentul CEC, pârâtul a decis să se abată de la norma legală și să solicite alte cerințe, care nici nu puteau fi cunoscute și nici nu erau obligați să le prezinte în virtutea legii. Astfel autoritatea pârâtă a sfidat un principiu constituțional al accesibilității și previzibilității legii (art. 23 din Constituție).

Consideră că, pârâtul a aplicat față de reclamant criterii care nu sunt prevăzute de lege, fapt care contravine principiilor legalității, securității raporturilor juridice și accesibilității legii. În acest sens sunt relevante constatările Curții Constituționale în hotărârile nr. 16/2023 (pct. 65, 66, 74) și nr. 9/2024 care

s-au expus asupra neconstituționalității unor criterii cu privire la eligibilitatea potențialilor candidați.

Invocă că, sunt relevante următoarele constatări ale Comisiei de la Veneția cu privire la restricțiile de a candida:

„Comisia de la Veneția și ODIHR au ajuns la concluzia că baza legală pentru impunerea unei astfel de limitări a dreptului de a candida la alegeri este prea largă pentru a fi proporțională cu scopurile legitime urmărite. Comisia de la Veneția și ODIHR le recomandă, așadar, autorităților Republicii Moldova, dacă acestea vor să-i împiedice pe unii membri ai partidelor declarate neconstituționale să dețină anumite funcții alese:

a) Introducerea unor criterii adecvate și a unei evaluări individuale eficiente care ar limita restricțiile asupra dreptului de a fi aleși doar la membrii și/sau oficialii aleși ai partidului a căror activitate a pus în pericol Constituția și integritatea statului democratic, prin acțiunile și exprimările lor, și/sau au urmărit activ scopurile (ilegale) ale partidelor neconstituționale;

b) Acordarea acestor persoane întregului set de garanții procedurale în procesul de evaluare, inclusiv o decizie suficient motivată și posibilitatea de a contesta restricția drepturilor, oferind posibilitatea de a solicita revizuirea judiciară a deciziei de a le priva de dreptul de a candida la alegeri.”

Conform art. 21 Cod administrativ, (1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Totodată, art. 36 în coroborare cu prevederile art. 21 Cod Administrativ reglementează principiul supremației dreptului. În esență supremația dreptului constă în aceea că, instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sînt considerate valori supreme și sînt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Astfel, consideră că refuzul de înregistrare a grupului de inițiativă contravine prevederilor legale și afectează un drept fundamental – dreptul de a fi ales.

Invocă că, dat fiind că s-a respins cererea de înregistrare a grupului de inițiativă în vederea susținerii candidaturii reclamatului Tabarcea Avelin, anume reclamantul este îndreptățit, în baza art. 17 din Codul administrativ să depună această acțiune ca fiind direct vătămat în dreptul de a fi ales. Astfel, consideră prezenta contestație admisibilă pentru examinare în fond.

În concluzie susține că la adoptarea actului contestat pârâtul a interpretat și aplicat greșit prevederile legale, a ignorat total explicațiile reclamantului, a refuzat să le dea apreciere, fiind încălcat principiul egalității armelor și a unui proces echitabil, iar prin refuzul înregistrării grupului de inițiativă în susținerea candidatului este sfidat principiul constituțional al unor alegeri libere și dreptul de a fi ales.

Pe motivele expuse, solicită reclamantul Tabarcea Avelin admiterea cererii de chemare în judecată.

La data de 17 septembrie 2024 Comisia Electorală Centrală a depus referință asupra acțiunii lui Tabarcea Avelin.

În motivarea referinței a indicat Comisia Electorală Centrală la faptul că, prin hotărârea nr. 2865 din 14 septembrie 2024 „Cu referire la executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2024”, Comisia Electorală Centrală a respins cererea privind înregistrarea grupului de inițiativă pentru susținerea candidaturii reclamantului la funcția de Președinte al Republicii Moldova în cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024.

În ceea ce privește legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, având în vedere că reclamantul nu aduce argumente noi împotriva acestora, reiterează argumentele expuse în conținutul acesteia.

Potrivit noțiunii prevăzute în art. 1 din Codul electoral nr. 325/2022, candidatul independent este persoana care își înaintează candidatura pentru ocuparea unei funcții publice electiv independente de partidele politice și de blocurile electorale, înregistrată în modul corespunzător.

În acest sens, potrivit documentelor electorale pe care le deține Comisia Electorală Centrală și pe care și-a întemeiat hotărârea se referă la faptul că, reclamantul:

- la alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023 a fost desemnat candidat pentru funcția de consilier raional Briceni din partea Partidului Politic „Șansă”. Ulterior, prin hotărârea Comisiei pentru Situații Excepționale, înregistrarea concurenților electorali desemnați de acest partid în cadrul scrutinului din 2023 a fost anulată, inclusiv în legătură cu finanțarea ilegală a exponenților Partidului Politic „Șor” care a fost declarat neconstituțional prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 19 iunie 2023;

- la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 a fost desemnat candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea Partidului Politic „Șor” în circumscripția electorală uninominală nr. 37, com. Răzeni.

Potrivit informației din spațiul public, pe data de 21 aprilie 2024 în orașul Moscova din Federația Rusă Partidul Politic Partidul „Renaștere”, Partidul Politic Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei, Partidul Politic „Șansă”, Partidul Politic „Victorie” și suplimentar cu participarea domnului Ilan Șor, în calitate de

reprezentant al Partidului Politic „Șor” declarat neconstituțional, au format așa-numitul bloc „Victorie - ПОБЕДА” pentru participare la alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024, evenimentul fiind moderat de reclamant.

Prin cererile depuse la Comisia Electorală Centrală, partidele vizate au solicitat înregistrarea blocului în cauză în calitate de bloc electoral, fiind emis un act administrativ de refuz în acest sens (hotărârea nr. 2687 din 30 august 2024), care a devenit incontestabil, fiind menținut prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 22 august 2024 (dosarul nr. 3-98/2024) și încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 august 2024 (dosarul nr. 3ra-735/2024).

Subsecvent, potrivit informațiilor prezentate de Inspectoratul General al Poliției prin scrisoarea nr. 34/17-5955 din 5 septembrie 2024, înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/15943 din aceeași dată, la 25 august 2024, pe teritoriul stadionului central din mun. Orhei a avut loc adunarea cu simpatizanții blocului menționat în cadrul căreia au participat circa 3.500 de cetățeni, care au fost informați că deputatul în Parlamentul Republicii Moldova, domnul Vasile Bolea, va candida la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea blocului respectiv, astfel fiindu-le solicitată susținerea.

La scrisoare Inspectoratul a atașat copia contractului nr. 11-2024 din 23 august 2028, încheiat între IM „Complexul Sportiv Raional Orhei”, reprezentată de reclamant în calitate de administrator interimar și domnul Vasile Bolea privind transmiterea în folosință temporară cu plată a IM „Complexul Sportiv Raional Orhei”.

Comisia Electorală Centrală atestă o legătură directă între reclamant, în calitate de candidat în cadrul mai multor scrutine din partea partidelor politice din sfera de afiliere cu partidul declarat neconstituțional și partidele din blocul electoral, a cărui înregistrare a fost refuzată.

Concluzia Comisiei se bazează pe existența legăturii cauzale directă dintre refuzul înregistrării blocului electoral cu părțile constituante a căruia reclamantul este afiliat politic și înaintarea acestuia sub statut camuflat de candidat independent, în condițiile în care, nu a fost probată dezasocierea efectivă cu partidele în cauză, adică statutul său apolitic, ceea ce reprezintă o circumstanță ce atestă incompatibilitatea cu statutul de candidat independent.

Având în vedere cele menționate, Comisia Electorală Centrală a constatat că pretinderea de către reclamant la statutul de candidat independent cu apartenență la un partid politic atestă incompatibilitatea cu statutul de candidat independent în sensul definit la art. 1 Codul electoral nr. 325/2022.

Susține pîrîtul că, o tratare contrară ar lipsi noțiunea de candidat independent de aplicabilitatea acesteia, noțiunea rămânând una declarativă. Admiterea unei atare tratări, ar determina promovarea practicii, prin care orice exponent politic cu statut activ și-ar putea declara independența de partid, deși efectiv face parte din

acesta, inducând în eroare și creând confuzie destinatarului normei în cauză în persoana alegătorului, ceea ce ar lipsi prevederea dată de scopul legitim urmărit.

Conform concluziilor Curții Constituționale expuse în pct. 61 din Hotărârea nr. 20/2015, „O normă urmează a fi edictată în sensul aplicării acesteia. Imposibilitatea aplicării face norma inexistentă”. Adică, după cum s-a menționat inclusiv în pct. 31 din Decizia Curții Constituționale nr. 8/2020, *Adus interpretandus est pot ins ut valeat quam ut pereat* (legea trebuie interpretată în sensul aplicării ei, nu în sensul neaplicării).

Prin urmare, cu titlu de principiu, Comisia a subliniat că admisibilitatea desemnării unei persoane în calitate de candidat independent este condiționată în mod imperativ de statutul apolitic al acesteia, indiferent de rolul său în formațiunea politică în cauză.

Considerentele menționate au fost expuse în proceduri administrative similare, precum hotărârile Comisiei Electorale Centrale nr. 2752 din 29 august 2024 „Cu privire la reexaminarea cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Vasile Tarlev” și nr. 2754 din 29 august 2024 „Cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Vasile Bolea”.

Deci, Comisia nu a negat dreptul reclamantului de a candida la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024, însă având afilierea politică constatată, fără premise plauzibile ce ar atesta lipsa afilierii, el nu poate pretinde la statutul de candidat independent, inducând în acest sens în eroare publicul neinițiat, adică electoratul, or, misiunea Comisiei Electorale Centrale, în conformitate cu art. 18 din Codul electoral, este crearea condițiilor optime pentru exercitarea nestingherită de către cetățenii Republicii Moldova a dreptului constituțional de a alege și de a fi aleși în cadrul unor alegeri libere și corecte, inclusiv prin asigurarea respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Prin urmare, admiterea înregistrării unui candidat cu statut neavenit ar fi în contradicție cu propria misiune, ce ar dezechilibra balanța intereselor legitime ale cetățenilor cu drept de a alege și celor cu drept de a fi aleși, inclusiv s-ar submina și echitatea față de partidele politice care respectă prevederile legale, înaintându-și candidații cu respectarea cadrului legal conex și finanțând campania acestora conform rigorilor stabilite, fără a le camufla în postura de candidat independent și de a se eschiva de la obligațiile aferente raportării financiare.

Pe motivele enunțate, solicită pârâțul Comisia Electorală Centrală respingerea acțiunii lui Tabarcea Avelin.

Argumentele părților în ședința de judecată.

Reclamantul Tabarcea Avelin și reprezentantul său, avocatul Luchianciuc Nadejda, în ședința instanței de judecată au susținut cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul pârâtului Comisia Electorală Centrală, Bondari Stanislav, în ședința a pledat pentru respingerea acțiunii.

Acțiunea este admisibilă.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține următoarele.

Potrivit art. 2 alin. (2) Cod administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Potrivit art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Potrivit art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

În temeiul art. 10 și art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.2865 din 14.09.2024 cu privire la executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2024 – constituie un act administrativ individual defavorabil reclamantului.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art. 189 alin. (1) Cod administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Din interpretarea logico-juridică a normelor pre citate, rezultă că unul din elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conținutul acțiunii depuse, Tabarcea Avelin a invocat că prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale manifestată prin emiterea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.2865 din 14.09.2024, prin care a fost respinsă cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova domnul Avelin Tabarcea, i-a fost încălcat dreptul fundamental la alegeri libere și dreptul de a fi ales.

Potrivit art. 206 alin. (1) lit.b) Cod administrativ, (1) O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare). La caz, reieșind din obiectul acțiunii se atestă că reclamanta a formulat o acțiune în obligare. Or, procedura administrativă a fost inițiată la cererea reclamantului cu privire la înregistrarea grupului de inițiativă în susținerea lui Tabarcea Avelin în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova în cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024.

Potrivit art. 191 alin. (3) Cod administrativ, Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor emise de Banca Națională a Moldovei, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

Potrivit art. 98 Cod electoral, (1) În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente examinează acțiunile în domeniul electoral după cum urmează: 2) Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă

instanță: a) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale.

Potrivit art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 95 alin. (1) și (8) Codul electoral, (1) În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea. (8) Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că acțiunea înaintată de Tabarcea Avelin, întrunește condițiile de admisibilitate, or actele cauzei atestă că actul administrativ contestat a fost emis la 14 septembrie 2024, iar acțiunea a fost depusă la instanța competentă la 16 septembrie 2024. Totodată se atestă că, reclamantul a prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei în conformitate cu prevederile art. 2 al Legea taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023.

Aprecierea instanței ce ține de temeinicia acțiunii :

Completul judiciar notează că, în conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).

Conform art. 225 Cod administrativ, (1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. (2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Potrivit art. 18 Codul electoral, misiunea Comisiei Electorale Centrale este crearea condițiilor optime pentru exercitarea nestingherită de către cetățenii Republicii Moldova a dreptului constituțional de a alege și de a fi aleși în cadrul

unor alegeri libere și corecte, inclusiv prin asigurarea respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Potrivit art. 26 Codul electoral, (1) În calitate de organ independent de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală:

k) exercită alte atribuții de supraveghere și control al respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă, în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale Legii nr.294/2007 privind partidele politice.

Potrivit art. 140 Codul electoral, (1) În cazul în care inițiativa de a susține candidați la funcția de Președinte al Republicii Moldova vine de la cetățeni, se constituie un grup de inițiativă pentru susținerea candidatului din cel puțin 25 și cel mult 100 de persoane cu drept de vot. Grupul de inițiativă se constituie în urma unei adunări, la care se decide susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, se alege conducătorul grupului și se aprobă lista membrilor grupului de inițiativă, cu indicarea datelor de identitate ale acestora. Grupul de inițiativă poate susține doar un singur candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova. Membrii unui grup de inițiativă nu pot fi în același timp membri ai altui grup de inițiativă.

(2) Înainte de a începe adunarea se efectuează înregistrarea participanților la adunare, întocmindu-se o listă în care se înscriu numele, prenumele, anul nașterii, domiciliul și se aplică semnăturile acestora.

(3) Lista membrilor grupului de inițiativă, în care este indicat conducătorul acestui grup, se depune la Comisia Electorală Centrală, cel târziu cu 50 de zile înainte de ziua alegerilor, de către candidatul desemnat la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

(4) Dacă sunt întrunite condițiile prevăzute la alin.(1)–(3), Comisia Electorală Centrală înregistrează grupul de inițiativă și eliberează membrilor acestui grup legitimații în termen de 3 zile de la data depunerii listei membrilor.

(5) În cazul partidelor politice și al blocurilor electorale, grupul de inițiativă se constituie în aceleași condiții.

(6) Procedura detaliată privind constituirea și înregistrarea grupului de inițiativă se stabilește în regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală.

Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține că, la data de 31 august 2024, Tabarcea Avelin, candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova desemnat de către adunarea cetățenilor, a depus la Comisia Electorală Centrală cererea privind înregistrarea grupului de inițiativă în număr de 32 membri în susținerea sa cu următoarele documente anexate:

a) procesul-verbal din 30 august 2024 al ședinței adunării de constituire al grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului Avelin Tabarcea la funcția de Președinte al Republicii Moldova;

b) lista participanților la adunarea de constituire a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului Avelin Tabarcea;

c) lista membrilor grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului Avelin Tabarcea la funcția de Președinte al Republicii Moldova;

d) declarația candidatului privind consimțământul de a fi susținut în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, conținând și declarația pe propria răspundere privind întrunirea condițiilor constituționale referitoare la domicilierea pe teritoriul Republicii Moldova, cunoașterea limbii române, existența studiilor superioare absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă;

e) copia de pe buletinul de identitate al candidatului desemnat Tabarcea Avelin;

Conform actelor prezentate, adunarea cetățenilor privind susținerea domnului Avelin Tabarcea în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova și constituirea grupului de inițiativă pentru colectarea semnăturilor susținătorilor candidatului desemnat a avut loc pe 30 august 2024, la care au participat 32 de cetățeni.

În urma examinării procesului-verbal, se constată că toate cele 32 de persoane prezente la adunare și-au pus semnătura pe lista participanților.

Potrivit procesului-verbal al adunării din 30 august 2024, grupul de inițiativă a fost format din 32 de membri, iar în calitate de conducător al grupului de inițiativă a fost ales Tabarcea Avelin. În cadrul adunării cetățenilor, conducătorului grupului de inițiativă i-a fost delegată competența de a înainta cereri de modificare și completare a listei membrilor grupului de inițiativă, precum și de a desemna persoana responsabilă de finanțele grupului de inițiativă (trezorerul).

La data de 04 septembrie 2024, Președintele Comisiei Electorale Centrale, Caraman Angelica a expediat în adresa lui Tabarcea Avelin scrisoarea nr. CEC-8/5810 din 04.09.2024, prin care i-a fost comunicat faptul că proiectul hotărârii în privința cererii lui Tabarcea Avelin privind înregistrarea grupului de inițiativă pentru susținerea candidaturii sale la funcția de Președinte al Republicii Moldova a fost supus procedurii de vot, însă nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru adoptarea unei hotărâri, aceasta semnificând un refuz al cererii de înregistrare a grupului de inițiativă.

Nefiind de acord cu răspunsul respectiv, la data de 05 septembrie 2024, Tabarcea Avelin s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ, solicitând anularea acestuia, cu obligarea înregistrării grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-112/24 (2-24099623-02-3-05092024) din 12 septembrie 2024, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Tabarcea Avelin, s-a anulat răspunsul CEC-8/5810 din 04.09.2024 și s-a obligat Comisia Electorală Centrală să reexamineze cererea lui Tabarcea Avelin cu nr. 7/15733 din 31.08.2024 privind înregistrarea grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, cu emiterea unei hotărâri motivate pe marginea cererii respective. (f.43-52 dosar administrativ)

Astfel, în acest sens, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.2865 din 14.09.2024 cu privire la executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2024, s-a respins cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova domnul Avelin Tabarcea, din motivele arătate în partea motivată a hotărârii.

Completul specializat consideră că pretențiile formulate de Tabarcea Avelin sunt nefondate, iar acțiunea pasibilă de a fi respinsă din următoarele considerente.

Completul judiciar evidențiază că, prin cererea din 31 august 2024, Tabarcea Avelin în calitate de candidat *independent* la funcția de Președinte al Republicii Moldova desemnat de către adunarea cetățenilor, a depus la Comisia Electorală Centrală cererea privind înregistrarea grupului de inițiativă în susținerea sa.

Potrivit noțiunii de la art. 1 din Codul electoral nr. 325/2022, candidatul independent este persoana care își înaintează candidatura pentru ocuparea unei funcții publice electivă *independent de partidele politice și de blocurile electorale*, înregistrată în modul corespunzător.

În acest sens, instanța de judecată a stabilit cu certitudine faptul că, la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 Tabarcea Avelin a fost desemnat candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea Partidului Politic „Șor” în circumscripția electorală uninominală nr. 37, com. Răzeni. (f.22-25 dosar administrativ)

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 19 iunie 2023, a fost declarat neconstituțional Partidul Politic „Șor”.

Totodată, la alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023 Tabarcea Avelin a fost desemnat candidat pentru funcția de consilier raional Briceni din partea Partidului Politic „Șansă”. Iar la în lista pentru alegerile locale din 05.11.2023, la rubrica „*Apartenență politică*”, în dreapta numelui lui Tabarcea Avelin este indicat – „Șansă”. (a se vedea f.14-21 dosar administrativ)

La acest aspect, deși reclamantul Tabarcea Avelin pretinde asupra faptului că și-a retras candidatura din funcția de consilier al raionului Briceni, menționând că în dosarul administrativ, Comisia Electorală Centrală a evitat să prezinte actul dat, ultimul nu a prezentat la actele cauzei un atare înscris, deși aceste argumente au fost invocate inclusiv în ședința Comisiei Electorale Centrale din data de 14.09.2024, (f.58 dosar administrativ), iar informații care să denote că astfel de

înscris a fost prezentat în cadrul procedurii administrative nu se atestă. Prin urmare, instanța este în imposibilitate de a aprecia aceste circumstanțe.

Potrivit art. 28 alin.(2) Legea nr. 317 din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională, actele normative sau unele părți ale acestora declarate neconstituționale devin nule și nu se aplică *din momentul adoptării hotărârii respective a Curții Constituționale*.

În această ordine de idei, Completul specializat urmează să evidențieze faptul că, raportat la data înregistrării listei de candidați la funcția de consilier în Consiliul raional Briceni desemnați de Partidul Politic „Șansă”, Tabarcea Avelin, făcând parte din lista respectivă, erau în vigoare dispozițiile art. 16 alin. (2) lit. f) și alin. (2³) Codul electoral introduse prin Legea nr.280 din 04.10.2023, care au fost declarate neconstituționale potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.9 din 26.03.2024, în vigoare din 26.03.2024, care statuau că (2) Nu pot fi alese: f) persoanele care, la data pronunțării hotărârii Curții Constituționale privind declararea neconstituționalității unui partid politic, corespund cel puțin unuia dintre următoarele criterii ce au prezentat relevanță în contextul pronunțării hotărârii respective:

1) sunt bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate de săvârșirea unor infracțiuni care au fost menționate de către Curtea Constituțională ca argument în contextul declarării neconstituționalității partidului politic;

2) au fost excluse dintr-un scrutin anterior ca urmare a încălcării legislației electorale, iar acest fapt a fost reținut drept argument la declararea neconstituționalității partidului politic;

3) sunt culpabile de comiterea unor fapte ce au dus la includerea acestor persoane în listele de sancțiuni internaționale ale unor organizații internaționale sau ale unor state, iar acest fapt a fost reținut drept argument la declararea neconstituționalității partidului politic;

4) au realizat alte fapte care, fără a se încadra expres în acțiunile prevăzute la pct. 1)–3), au fost menționate ca argumente reținute în hotărârea Curții Constituționale de declarare a neconstituționalității partidului politic.

(2³) Restricția prevăzută la alin.(2) lit.f) nu se aplică persoanei care, încadrându-se în unul dintre criteriile prevăzute la litera respectivă, poate prezenta probe care demonstrează, în mod inechivoc, că aceasta, anterior declarării neconstituționalității partidului politic, a încercat să determine renunțarea în cadrul partidului politic la acțiunile care au determinat declararea neconstituționalității acestuia sau s-a disociat, în mod public, de aceste acțiuni.

În această ordine de idei, deși reclamantul Tabarcea Avelin a fost desemnat în calitate de candidat în cadrul alegerilor parlamentare din partea Partidului Politic „Șor” în circumscripția electorală uninominală nr. 37, com. Răzeni, precum și a fost desemnat în calitate de candidat pentru funcția de consilier raional Briceni

din partea Partidului Politic „Șansă”, ultimul nu s-a disociat în careva formă, exteriorizată, de activitatea de partid, precum și nu a întreprins careva acțiuni active, ce ar indica la disocierea acestuia.

Totodată, în cadrul ședinței de judecată, la întrebarea instanței, reprezentantul pârâtului Comisia Electorală Centrală a susținut că în cadrul scrutinului electoral din noiembrie anul 2023, în calitate de candidați la alegerile locale au fost înregistrate persoane care s-au disociat de partidul declarat neconstituțional, declarațiile privind disocierea fiind depuse la Comisia Electorală Centrală, persoanele respective candidând de pe listele altor partide.

Mai mult ca atât, reieșind din activitatea reclamantului Tabarcea Avelin, care pretinde asupra faptului că nu deține carnetul nici unui dintre partide, nu a fost niciodată membru de partid, precum și în cadrul alegerilor prezidențiale care urmează să aibă loc la data de 20 octombrie 2024 acesta candidează independent de careva partid politic sau bloc electoral, ultimul a amplificat concluzia cu privire la afilierea la activitatea partidelor politice în special prin faptul participării acestuia pe data de 21 aprilie 2024 în orașul Moscova din Federația Rusă, la un eveniment politic cu participarea Partidului Politic Partidul „Renaștere”, Partidul Politic „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei”, Partidul Politic „Șansă”, Partidul Politic „Victorie”, precum și cu participarea domnului Ilan Șor, în calitate de reprezentant al Partidului Politic „Șor” declarat neconstituțional, privind formarea blocului „VICTORIE - ПОБЕДА” pentru participare la alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024, evenimentul respectiv a fost moderat de către reclamantul Tabarcea Avelin, faptele respective nu au fost negate de către ultimul.

La acest aspect, reclamantul Tabarcea Avelin a comunicat în cadrul ședinței de judecată despre faptul că în cadrul evenimentului respectiv ultimul, având calitatea de artist emerit al Republicii Moldova, a fost contactat de către o agenție de organizare a evenimentelor, participând în calitate de moderator, deși careva declarații politice nu a susținut.

Completul reține că, la întrebarea instanței dacă pentru faptul respectiv reclamantul a fost remunerat, ultimul a declarat că a efectuat aceste acțiuni gratuit, iar careva acorduri/contracte în acest sens nu au fost semnate, în privința cheltuielilor de transport/deplasare, a menționat că acestea au fost acoperite de agenția dată.

Cu toate acestea, reclamantul nu a oferit careva detalii, cu privire la agenția care a organizat evenimentul respectiv și nu a explicat din ce motiv evenimentul respectiv a fost moderat cu titlu gratuit, deși, în cadrul ședinței de judecată reclamantul Tabarcea Avelin a menționat că desfășoară activitate remunerată – participând în calitate de moderator, la mai multe evenimente, fiind alogică o abordare opusă, or, o altă explicație decât afilierea politică în acest sens nu poate exista, dat fiind faptul că acțiunile anterioare ale reclamantului denotă cu suficientă

certitudine că acesta este afiliat politic, candidând anterior de pe lista Partidului Politic „Șor” (declarat neconstituțional) la alegerile parlamentare din anul 2019, cât și la alegerile locale din anul 2023 pe lista Partidului Politic „Șansă”, corespunzător, nu este compatibil cu statutul de candidat independent, după cum intenționează acesta să creeze aparența dată.

Referitor la argumentele Comisiei Electorale Centrale privind evenimentul din 25 august 2024, de pe teritoriul stadionului central din mun. Orhei, precum și calitatea lui Tabarcea Avelin de administrator interimar al IM „Complexul Sportiv Raional Orhei”, Completul consideră că acestea nu sunt suficiente în vederea stabilirii afilierii politice al reclamantului, or, în acest sens a fost atașată copia contractului nr. 11-2024 din 23 august 2024, cu privire la transmiterea în folosință temporară cu plată a IM „Complexul Sportiv Raional Orhei” din care rezultă că raporturile civile între părți au un caracter oneros.

Potrivit art. 54 Constituția Republicii Moldova, (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Totodată potrivit art. 29 Cod administrativ, (1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. (2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. (3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Potrivit art. 137 Codul administrativ, (1) În exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bunăcredință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

(2) Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale.

(3) Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

(4) Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

Principiul statului de drept, care include respectul pentru demnitatea și drepturile omului, generează obligația statului de a utiliza instrumente juridice proporționale de drept administrativ pentru realizarea scopurilor publice. Această obligație, având în vedere că este realizată în interesul public, impune și anumite trăsături specific pentru procedurile administrative.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova, elaborând legislație constituțională, propune și dezvoltă constant conceptul de legalitate și proporționalitate, statuând că exercitarea drepturilor și libertăților nu poate fi supusă restricțiilor, cu excepția celor prevăzute de legea, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime prevăzute de Constituție pentru realizarea acestor obiective este necesară și proporțională cu situația în care se aplică măsura (HCC nr. 5 din 25 februarie 2020, §94).

Completul judiciar specializat, menționează că, un act administrativ, ca orice altă măsură suverană, trebuie să respecte și principiul proporționalității. Astfel, orice măsuri luate de autoritățile publice care ating drepturile și libertățile prevăzute de lege trebuie să respecte principiul proporționalității.

Principiul proporționalității decurge în mod inerent dintr-o înțelegere și acceptare a statului de drept și are ca scop protejarea cetățenilor de administrația publică disproporționată. Astfel, mijloacele pentru atingerea unui anumit scop trebuie să fie adecvate, necesare și rezonabile.

Măsura este adecvată numai dacă poate atinge scopul dorit și este necesară numai dacă nu există alte mijloace la fel de adecvate care să nu încalce drepturile persoanei în cauză. Mai mult, legătura dintre scop și mijloace nu trebuie să fie neîntemeiată.

Totodată Completul judiciar subliniază că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate, (art. 21 Cod administrativ).

Cu raportare la speța în cauză, Completul judiciar specializat va reține că Comisia Electorală Centrală a respectat principiul proporționalității la emiterea Hotărârii nr. 2865 din 14.09.2024, prin care a fost respinsă înregistrarea grupului de inițiativă a dlui Tabarcea Avelin.

Or, după cum a fost elucidat supra, candidatul independent este persoana care își înaintează candidatura pentru ocuparea unei funcții publice electiv

independent de partidele politice și de blocurile electorale, înregistrată în modul corespunzător.

În speță însă, după cum a fost stabilit supra, la data depunerii cererii la Comisia Electorală Centrală privind înregistrarea grupului de inițiativă în susținerea sa, în calitate de candidat independent la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Tabarcea Avelin nu a înlăturat dubiile neafilierii politice, nefiind combătute concluziile respective.

În acest sens, Completul judiciar reține concluziile Curții Constituționale expuse în pct. 61 din Hotărârea nr. 20/2015, potrivit căreia „*O normă urmează a fi edictată în sensul aplicării acesteia. Imposibilitatea aplicării face norma inexistentă*”.

Adică, după cum s-a evidențiat inclusiv în pct. 31 din Decizia Curții Constituționale nr. 8 din 24 ianuarie 2020, *Actus interpretandus est potius ut valeat quam ut pereat* (legea trebuie interpretată în sensul aplicării ei, nu în sensul neaplicării).

În condițiile speței, Completul judiciar evidențiază că admisibilitatea desemnării unei persoane în calitate de candidat independent este condiționată în mod imperativ de statutul apolitic al acesteia, indiferent de nivel - membru de partid, membrul organului colegial al partidului sau președintele acestuia.

În litigiul respectiv în speța în cauză, odată ce se constată cert că reclamantul având anterior calitatea de candidat electoral din partea Partidului Politic „Șor” și Partidului Politic „Șansă”, precum și participă la manifestațiile organizate de către ultimul, în calitatea sa de moderator, care prestează serviciile respective gratuit, motiv susținut de reclamant, nu este unul convingător în opinia instanței, iar intenția acestuia de a iniția înregistrarea sa în calitate de candidat independent – este evident camuflată.

Reieșind din limitele controlului judecătoresc și norma art. 219 alin. (3) din Codul administrativ potrivit căruia, instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces, Completul judiciar constată că în cauză nu sunt întrunite temeiurile de ilegalitate a actului administrativ contestat, acesta fiind emis în strictă conformitate cu exigențele legii.

Potrivit art.224 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)-e).

Din considerentele supra-expuse, Completul judiciar concluzionează că, în cazul în care argumentele de ilegalitate invocate de reclamant nu și-au găsit confirmare, constatându-se temeinicia și legalitatea Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2865 din 14.09.2024 cu privire la executarea hotărârii Curții de Apel

Chișinău din 12 septembrie 2024, prin care a fost respinsă înregistrarea grupului de inițiativă a dlui Tabarcea Avelin, acțiunea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Tabarcea Avelin către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil – Hotărârea CEC nr. 2865 din 14.09.2024 cu privire la executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2024, prin care a fost respinsă înregistrarea grupului de inițiativă a dlui Tabarcea Avelin, obligarea Comisiei Electorale Centrale de a înregistra grupul de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova dl Avelin Tabarcea, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 3 zile.

Președintele completului,

Mîra Ghenadie

Judecătorii

Braga Angela

Sîrbu Victoria